Uppföljning av internkontrollplan 2026 – Kartlägga hanteringen av riktade statsbidrag

Förskolenämnden

Malmö stad

Inledning

Intern kontroll handlar om att hantera risker och är en del av både styrningen och verksamhetsutvecklingen inom förskolenämndens ansvarsområde. Arbetet följer en årlig process som består av återkommande aktiviteter där den interna kontrollen planeras, genomförs, följs upp och åtgärdas:

1. Riskanalys
2. Upprätta internkontrollplan
3. Genomföra direktåtgärder och granskningar
4. Rapportera till nämnden och kommunstyrelsen
5. Årlig utvärdering

Riskanalysen utgör grunden för hela internkontrollarbetet. Syftet är att förebygga risker innan en oönskad händelse inträffar eller att begränsa konsekvenserna om den ändå händer. I riskanalysen identifieras riskerna tillsammans med möjliga konsekvenser. Det görs även en värdering, prioritering och en bedömning av hur riskerna ska hanteras.

Utifrån riskanalysen sammanställs de direktåtgärder och granskningar som ska genomföras under året i internkontrollplanen. Direktåtgärderna planeras utifrån befintlig kunskap och kan genomföras utan ytterligare utredning. Andra risker kan behöva utredas vidare genom granskning. I internkontrollplanen ingår även de kommungemensamma granskningsområden som kommunstyrelsen beslutar om.

Förskoleförvaltningen arbetar med planen under året och återrapporterar resultatet av genomförda granskningar löpande till förskolenämnden. Vid konstaterade brister (avvikelser) leder granskningarna till förbättringsåtgärder. Resultatet av årets direktåtgärder återrapporteras till nämnden i samband med årsuppföljningen av internkontrollplanen. Årsrapporten skickas även till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen har fastställt kommungemensamma kriterier för den årliga utvärderingen av nämndernas interna kontroll. Nämnderna genomför en självskattning av sitt arbete och rapporterar resultatet till kommunstyrelsen. I samband med årsrapporteringen görs även en översyn av nämndens och förvaltningens styrdokument för intern kontroll och eventuella förändringar föreslås.

I denna rapport återrapporteras resultatet från en av de granskningar som ingår i förskolenämndens internkontrollplan för 2026.

Nämndens granskningar

Risk: Risk för att rekvirering och uppföljning av statsbidrag inte görs

Beskrivning av risk

Risk för att rekvirering och uppföljning av statsbidrag inte görs på grund av hög arbetsbelastning och många parallella arbetsuppgifter, vilket kan leda till att statsbidrag inte söks eller redovisas korrekt och som i sin tur kan leda till minskad finansiering, bristande kvalitet i uppföljningen och sämre beslutsunderlag för förvaltningen.

Granskning: Kartlägga hanteringen av riktade statsbidrag

Områden och tillhörande rutiner som ska granskas:

Utgångspunkten för granskningen är kommunfullmäktiges riktlinjer för hantering av riktade statsbidrag. Riktlinjerna tydliggör definitioner och begrepp samt nämnders och förvaltningars ansvar när det gäller hanteringen av statsbidragen.

Syfte med granskningen:

Granskningen ska undersöka om förskoleförvaltningen hanterar de riktade statsbidragen på ett ändamålsenligt sätt.

Omfattning/avgränsning:

Processen för hantering av riktade statsbidrag omfattar moment såsom att värdera, ansöka, rekvirera, fördela, följa upp och återrapportera statsbidrag.

Granskningsmetod:

Genomföra en kartläggning av förvaltningens hantering av riktade statsbidrag utifrån följande frågor:

1. Är befintliga rutiner aktuella, förankrade och tillräckliga?
2. Finns ett ändamålsenligt arbetssätt för att bevaka, identifiera och ansöka om nya statsbidrag?
3. Är uppföljningen och analysen tillräcklig?
4. Är ansvarsfördelningen tydlig och resurserna tillräckliga?

Kartläggningen planeras att påbörjas under våren 2026 och kommer att genomföras av en arbetsgrupp.

Resultat

Statsbidrag är statliga medel som kommuner kan få för att finansiera eller utveckla verksamhet. Riktade statsbidrag är avsedda för ett bestämt ändamål och är vanligtvis förenade med särskilda villkor för ansökan, användning, uppföljning och återrapportering.

Under 2026 beräknas förskolenämndens intäkter från riktade statsbidrag uppgå till drygt 205 miljoner kronor. Bidragen finansierar bland annat insatser inom pedagogisk utveckling och bemanning samt andra insatser som ska stärka förskolans kvalitet och bidra till en likvärdig och kompensatorisk förskola. Det är därför viktigt att det finns ändamålsenliga arbetssätt för att bevaka, ansöka om, fördela, följa upp och återrapportera bidragen.

Granskningen visar sammantaget att förskoleförvaltningens hantering av riktade statsbidrag i huvudsak fungerar tillfredsställande. Några väsentliga avvikelser har inte konstaterats. Samtidigt har granskningen identifierat behov av att stärka samordningen, tydliggöra ansvarsfördelningen och utveckla den strategiska uppföljningen och analysen.

Resultatet av granskningen redovisas nedan utifrån de fyra granskningsfrågorna.

1. Är befintliga rutiner aktuella, förankrade och tillräckliga?

Befintliga rutiner bedöms vara aktuella och förankrade. Den förvaltnings-övergripande samordningen är dock inte fullt utvecklad och det saknas ett tydligt gemensamt arbetssätt för riktade statsbidrag mellan stödfunktionerna.

2. Finns ett ändamålsenligt arbetssätt för att bevaka, identifiera och ansöka om nya statsbidrag?

Det finns rutiner, dokument, e-tjänster och myndighetsportaler som stöd för omvärldsbevakning och ansökningshantering. Arbetssättet är dock beroende av att berörda funktioner kontinuerligt bevakar nya bidrag, deltar i relevanta nätverk, håller underlagen aktuella och ser till att information sprids inom förvaltningen. Det har tidigare förekommit att statsbidrag inte har uppmärksammats, vilket visar att bevakningen och informationsspridningen behöver organiseras mer systematiskt.

3. Är uppföljningen och analysen tillräcklig?

Uppföljning och återrapportering genomförs i enlighet med bidragsgivande myndigheters krav och bedöms uppfylla de grundläggande kraven. Det finns samtidigt möjlighet att utveckla mer fördjupade analyser av hur statsbidragen bidrar till förvaltningens mål, verksamhetsutveckling och avsedda effekter. En sådan utveckling skulle ge bättre underlag för styrning och prioritering men kräver samtidigt mer tid och resurser.

4. Är ansvarsfördelningen tydlig och resurserna tillräckliga?

Ansvarsfördelningen mellan förvaltningens berörda stödfunktioner bedöms inte vara tillräckligt tydlig när det gäller hantering, samordning och uppföljning av de riktade statsbidragen. Dialogen med andra förvaltningar och externa myndigheter fungerar väl.

Har granskningen lett till förbättringsåtgärder?

Granskningen visar att förskoleförvaltningens hantering av riktade statsbidrag i huvudsak fungerar tillfredsställande. Samtidigt finns behov av att stärka samordningen, tydliggöra ansvarsfördelningen och utveckla den strategiska uppföljningen. Utvecklingsbehoven hänger samman med att statsbidragsprocessen berör stora delar av förvaltningen och ställer krav på

tydliga former för styrning och samverkan. För att minska sårbarheten i processen och skapa en mer sammanhållen hantering föreslås följande förbättringsåtgärder:

- Nya förvaltningsövergripande rutiner för hanteringen av riktade statsbidrag ska tas fram och kompletteras med en tydlig ansvarsfördelning.
- En samordnad hantering av riktade statsbidrag ska etableras med utsedda representanter från berörda delar av förvaltningen i syfte att stärka samordningen, identifiera relevanta statsbidrag samt utveckla den strategiska uppföljningen och analysen.